

Svečiuojames

Platono akademijoje Atėnuose

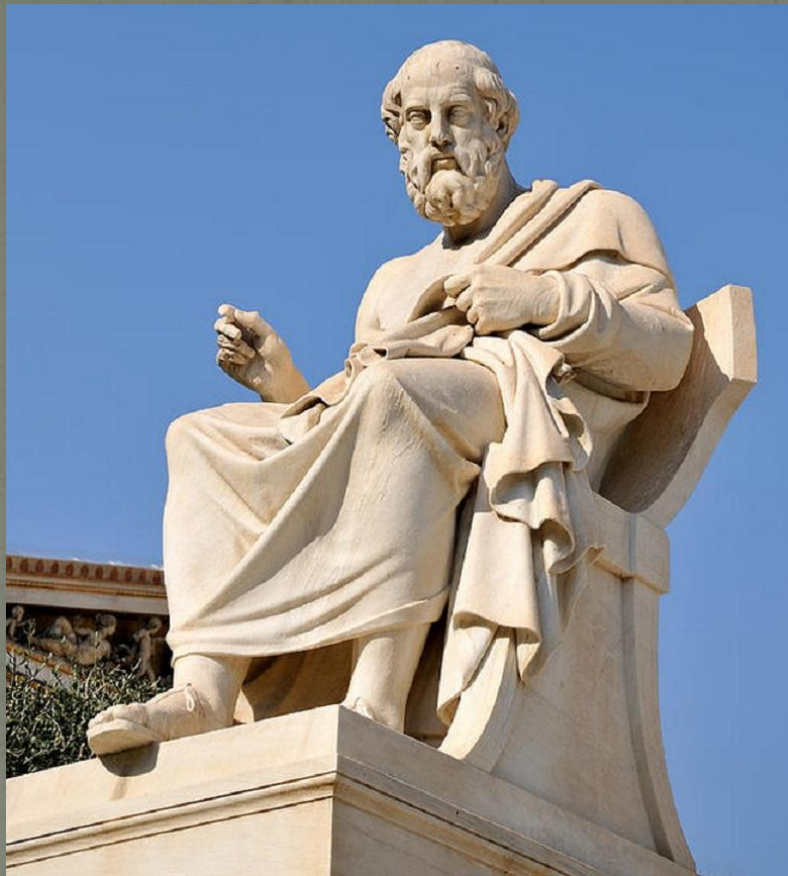

Šiuolaikinė mokykla – tūkstantmečių eksperimentų produktas. Visa švietimo sistema vien ugdymo įstaigų pavadinimais turi būti dėkinga Senovės Graikijai: mokykla, gimnazija, akademija, licėjus – visa tai iš ten.

Dabartinė Graikijos mokslų akademija Atėnuose įkurta tik 1926 metais, bet jos pavadinimas yra kilęs nuo senovės Platono akademijos.

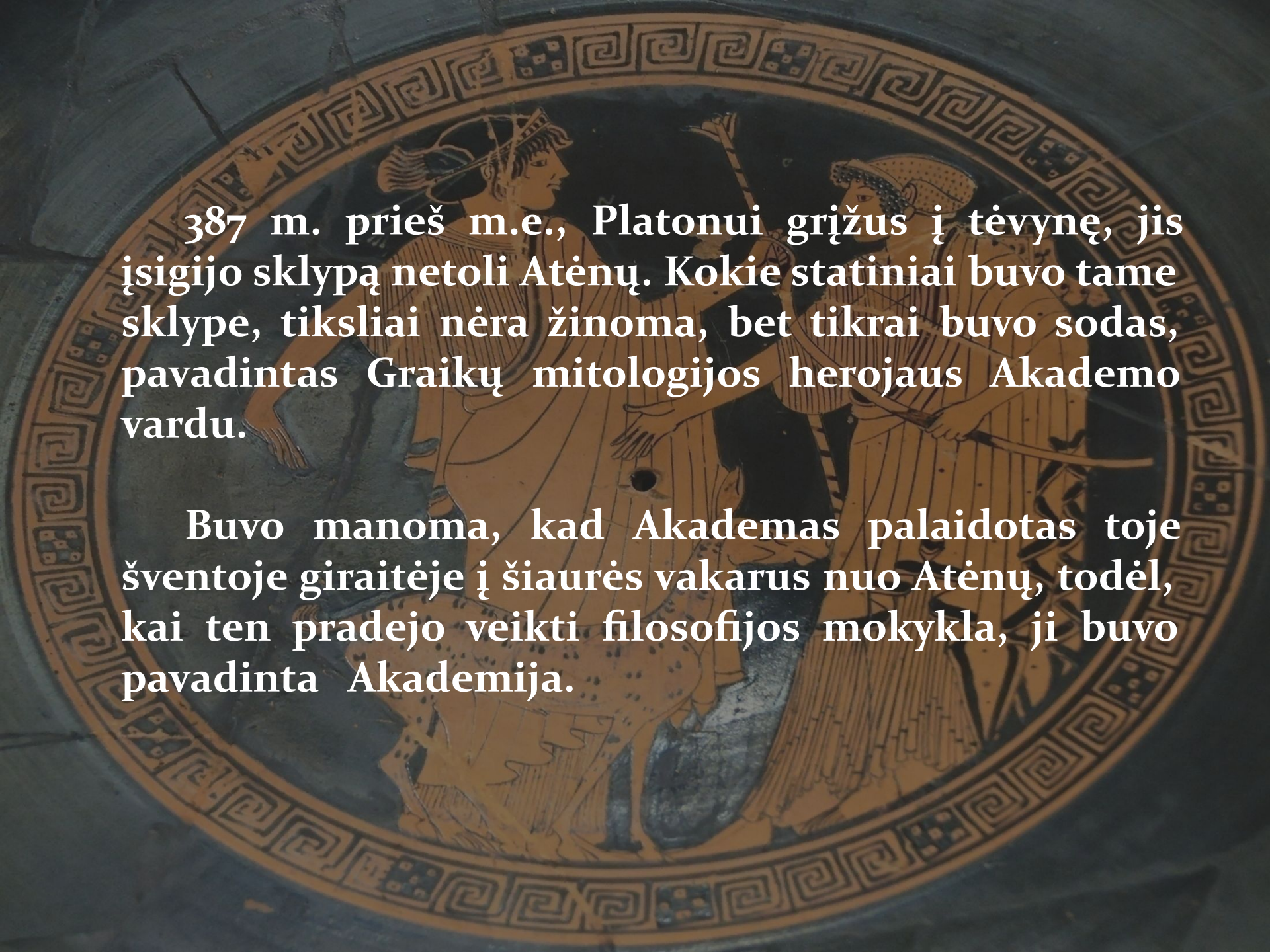

Platono skulptūra Graikijos mokslų akademijos ansamblyje Atėnuose.

Platonas gimė pačiame karo tarp Atėnų ir Spartos įkarštyje, apie 422 m. prieš m.e.

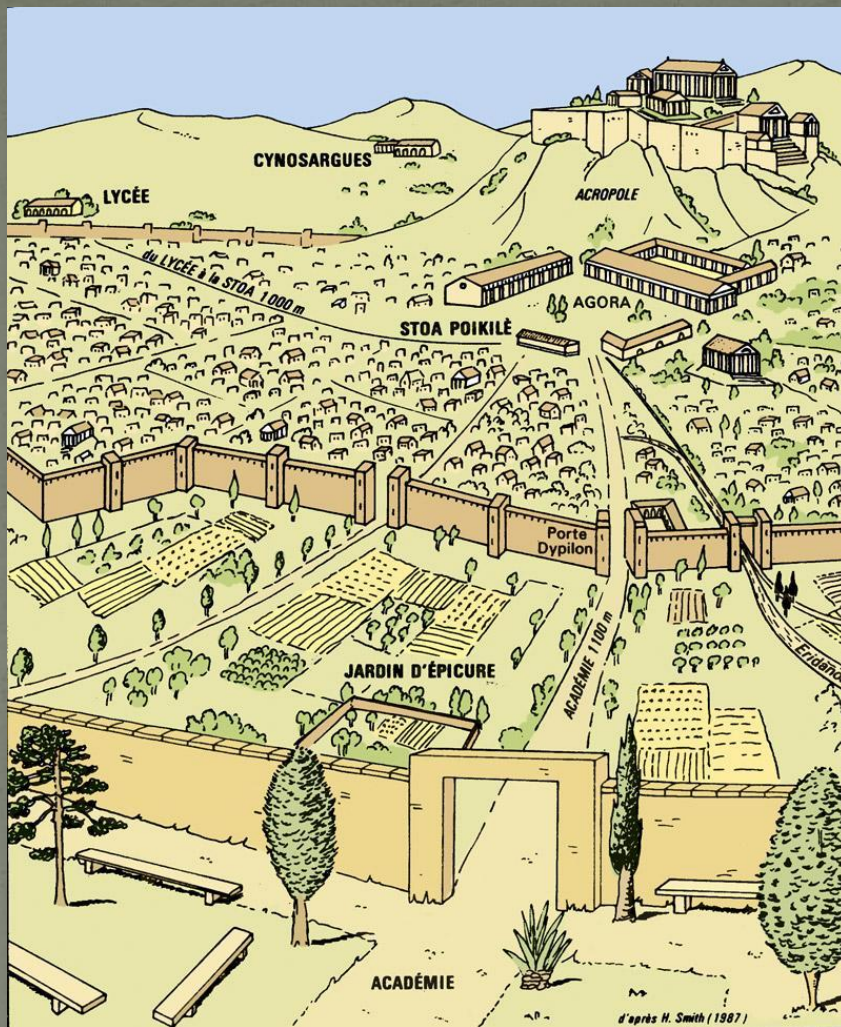
Platono mokytoju buvo Sokratas, iš kurio jis perėmė mokymo metodą, kurį vadino *Dialektika* (klausimų ir atsakymų dialogai). Jau po Sokrato mirties, 387 m. prieš m.e. Platonas įkūrė savo filosofijos mokyklą, kuriai pats vadovavo apie 40 metų.

Mirė Platonas apie 347 m. prieš m.e., palikęs po savęs didžiulį Antikos rašytinių veikalų paveldą.

387 m. prieš m.e., Platonui grįžus į tėvynę, jis išigijo sklypą netoli Atėnų. Kokie statiniai buvo tame sklype, tiksliai nėra žinoma, bet tikrai buvo sodas, pavadintas Graikų mitologijos herojaus Akademo vardu.

Buvo manoma, kad Akademas palaidotas toje šventoje giraitėje į šiaurės vakarus nuo Atėnų, todėl, kai ten pradejo veikti filosofijos mokykla, ji buvo pavadinta Akademija.

1785 m. Atėnų plane mato-me, kad Akademija yra didelio parko, arba sodo vietoje.

Senovės Atėnų rekonstrukcijoje Akademija pavaizduota kaip sodas.

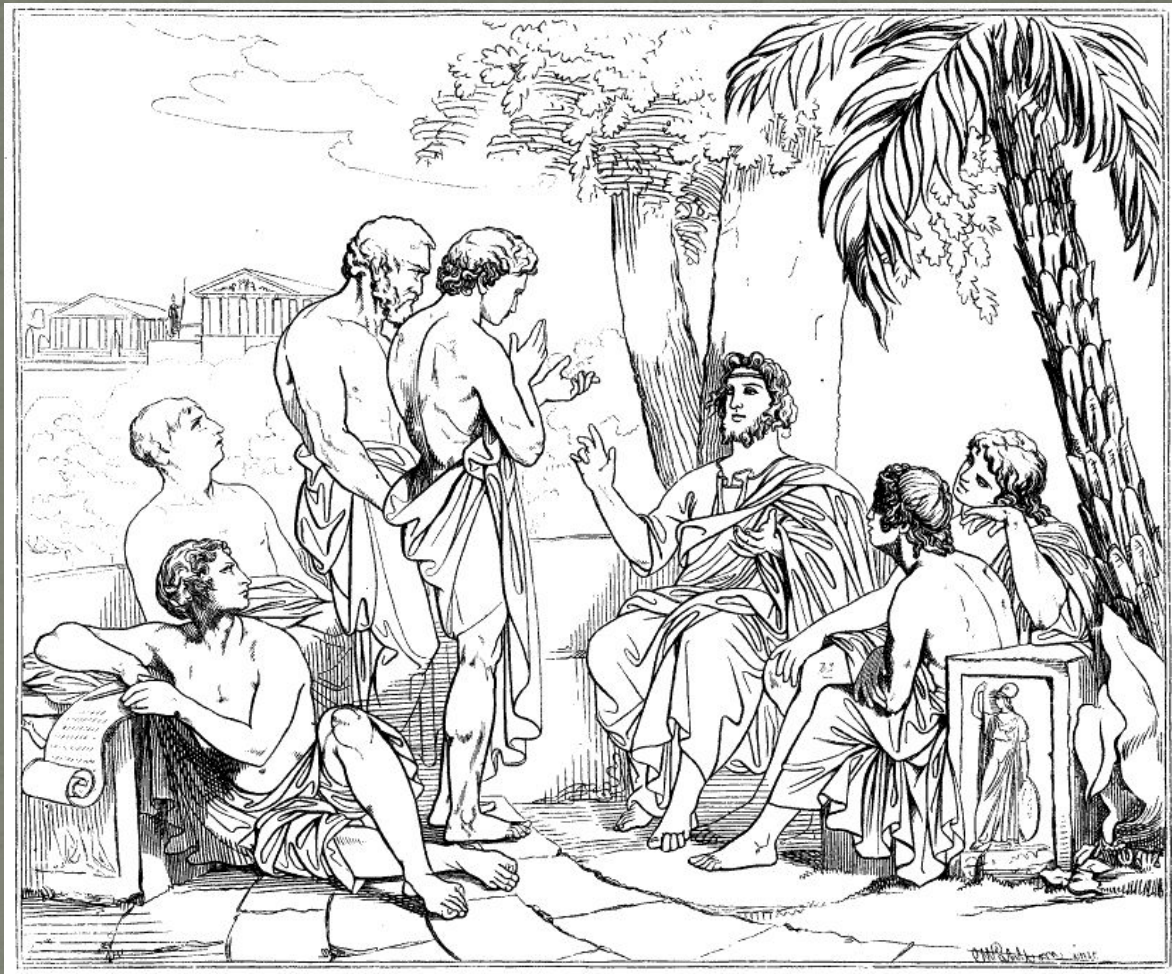
Iš vėlyvos Antikos rašytinių šaltinių žinome, kad Akademija buvo vieta, skirta fizinėms pratyboms, vadinama *gymnasion*. Vėliau Platonas joje pastatė Mūzų šventyklą, vadinta *mouseion*. Archeologiniai tyrimai patvirtina, kad sode būta statinių.

Platono akademija

Mozaika iš Pompėjos, I amž. prieš m.e. pradžia.

1879 m. nežinomo grafiko darbas.

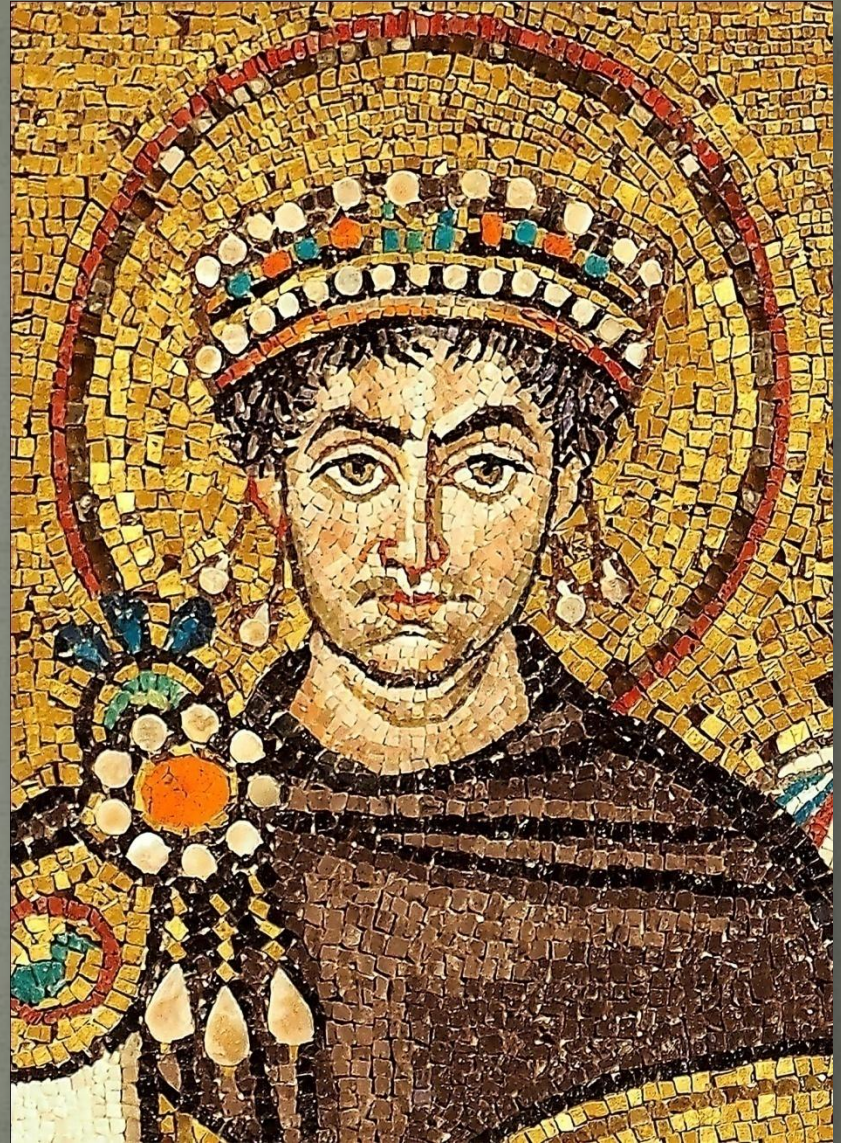
Mokymai dažniausiai vyko po atviru dangumi Akademo sode, o kartais gimnazijos patalpose.

- Mokyti galėjo ne tik vietiniai, bet ir svetimšaliai
- Platonas, kaip ir jo mokytojas Sokratas, buvo žinomi kaip vieninteliai iš Atėnų filosofų, pasisakančių už moterų švietimą, taigi akademijos moksleivės pagrindė buvo svetimšalės, apsirengusios vyriškais kostiumais
- Mokymas buvo visiškai nemokamas

Kaip formalus Platono flo-sofijos centras, Platono aka-demija gyvavo beveik 800 m., tačiau jos filosofiniai pamatai ne kartą keitėsi.

529 m., kaip pagonybės ramstį, imperatorius Justinianas Pla-tono akademiją uždarė.

Čia mūsų istorinę kelionę būtų galima ir pabaigt...

Bet...

1509 m. italų dailininkas Rafaelis gauna Romos popiežiaus Julijaus II-jo užsakymą pavaizduoti darbo kabinete keturias krikščioniškosios religijos ir pasaulėžiūros pagrindus atspindinčias alegorijas. Antroji Rafaelio pradeta kabinete freska tapo...

Atėnų mokykla
Rafaelis, freska, apie 1509-1511 m.

Po vienu stogu Rafaelis pavaizdavo svarbiausius veikėjus per visą Atėnų akademijos istoriją, pradedant Sokratu, kuris mirė dar prieš įkuriant akademiją, bet pats neturėdamas nuolatinės skirtos mokymams vietos, vistiek mokino žmones, tame tarpe ir Platoną.

Centrinėje freskos dalyje pagrindinės figūros yra:

Platonas (kairėje, su traktatu „Timajas“ rankoje) ir Aristotelis (su traktatu „Etikos“). Įdomu, kad Rafaelis, vaizduodamas senovės veikėjus, iš tikrųjų piešė ne mažiau žinomus savo amžininkus. Pavyzdžiui Platonas turi Leonardo da Vinčio bruožų.

Kad papasakot visas šios freskos detales, reikėtų atskiros prezentacijos, bet ir pats jos atsiradimas, ir tai, kaip Rafaelis atliko duotą užduotį, padarė ją viena žinomiausių visame pasaulyje.

Nepamirškime, „Atėnų mokykla“ vaizduoja Senovės Graikijos filosofų ir mokslininkų sambūrį, o tikslas buvo pabrėžti mokslo ir filosofijos įtaką, bei reikšmę religinėje Krikščionybės pasaulėžiūroje.

Taigi, Platono akademija ne tik turėjo svarbią reikšmę Antikos laikais, bet buvo svarbiu viso pasaulio istorijos etapu.

Naudoti šaltiniai:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Athens>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Plato>

<https://lt.wikipedia.org/wiki/Akademias>

<http://stock-images.antiqueprints.com/>

<http://www.mgl.ru/library/78/Athens.html>

<http://best-trip4you.ru/akademiya-platona>

<http://www.hazud.hr/>

https://en.wikipedia.org/wiki/The_School

